

เกาะติด

4PW

ฉบับที่ ๑๘
ปี ๒๕๖๐

วงรอบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน จุดใจเสริมแรงทางบวก - สร้างกลไกระดับชุมชน

ตัวเลขจำนวนมหาศาล ๗๔,๐๗๓ ตันต่อวัน
คือปริมาณขยะมูลฝอยของประเทศไทยที่เกิดขึ้นใน
ปี ๒๕๕๙ และเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า
แนวโน้มของปัญหาทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ประเด็นการจัดการขยะจึงถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณา และมีความ
พยายามผลักดันเข้าสู่การประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ เพื่อสาน
พลังองค์กรภาคีเครือข่ายในการจัดการปัญหา โดยมีการประชุมปรึกษาหารือ
กันมาแล้ว ๔ ครั้ง ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการประชุมเพื่อสอบ
ทานความสมบูรณ์ของร่างเอกสารหลัก ร่างมติ ร่างเส้นทางการเดิน (Road
Map) และแผนการดำเนินงานในการพัฒนาข้อเสนอนโยบาย

รศ.จิราพร ลิ้มปานานนท์ อนุกรรมการวิชาการ ในฐานะ
ประธานการประชุม ชมวดผลึกความคิดจากการประชุมครั้งก่อนๆ ว่า
ความชัดเจน คือ ทุกคนต้องการให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน
แบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

สำหรับสถานการณ์ปัญหา ฉายภาพผ่านการปรับแก้ร่างมติ
ตอนหนึ่งว่า มีความกังวลว่า แม้จะมีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ
การจัดการขยะมูลฝอย จากหน่วยงานรัฐที่มีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม แต่ยังไม่
ขาดการบูรณาการในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และไม่ครอบคลุม
ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการได้โดยตรง

นอกจากนี้ ประชาชนยังขาดความรู้และความตระหนักใน
การจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอย่าง
เป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง จนเกิดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในชีวิต
ประจำวัน และนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม
อย่างยั่งยืน ▶

ด้วยข้อกังวลข้างต้น คณะทำงานได้ร่วมกันเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไข ปัญหา โดยกำหนดเป็นมติใน ๔ ประเด็น ประกอบด้วย ๑.ขอให้ทั่วโลกในระดับพื้นที่สนับสนุนให้ชุมชนจัดให้มีกลไก ที่มาจากทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการในภารกิจต่างๆ อาทิ จัดทำแผนจัดการขยะ ติดตาม เสนอแนะ ประเมินผล หรือนำประเด็นการจัดการขยะมูลฝอยในธรรมนูญสุขภาพระดับพื้นที่ รวมทั้งรณรงค์ให้เกิดความตระหนัก และสร้าง มาตรการต่างๆ พร้อมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนจิตสำนึกร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมให้สถานประกอบการ/ หน่วยงาน/องค์กร ร่วมรับผิดชอบทั้งในการลดปริมาณขยะมูลฝอย และการส่งเสริมค่านิยมองค์กรต่อการใช้สิ่งของ อุปโภคบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.ขอให้กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมการฝึกอบรม วิจัย และพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ๓.ขอให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ว่าด้วยเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม อย่างยั่งยืน และจัดทำคู่มือการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ๔.ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑

สำหรับร่างเอกสารที่ผ่านการปรับแก้แล้ว จะถูกนำเสนอสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการวิชาการ ในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ หากได้รับความเห็นชอบจะเข้าที่ประชุมคณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (คจ.สช.) ในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ ต่อไป

ดร.จิราพร สัมปาหนนท์ อธิบดีกรมการวิชาการ

เห็นพ้องผลักดันประเด็น ‘พื้นที่เล่น’ สู่ระเบียบวาระสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

เพราะ **พื้นที่เล่น** คือรากฐานสำคัญต่อพัฒนาการอันสมวัยของเด็ก ความปลอดภัยของพื้นที่เล่นจึงเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องให้ความสำคัญและออกแบบ อย่างเหมาะสม

ด้วยความตระหนักและเล็งเห็นใน重要性ของเรื่องนี้ คณะทำงาน ในประเด็น “การพัฒนาพื้นที่เล่นสร้างเสริมสุขภาวะของเด็กปฐมวัยและ ประถมศึกษา” จึงตั้งวงพูดคุย เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ หารือจัดทำ กรอบการทำงานระดับนโยบายที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ และ ผลักดันประเด็นเข้าสู่ระเบียบวาระในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐

ประเด็นสำคัญในการหารือวันนี้ คือ ทุกวันนี้เด็กมีความเสี่ยงใน การเข้าไปเล่นในพื้นที่เล่นที่มีอันตราย และขาดการจัดการที่เหมาะสม ทั้งยัง ไม่ได้อยู่บนฐานการเล่นเพื่อตอบโจทย์พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก เป็น เหตุให้ผู้เกี่ยวข้องมาร่วมกันทบทวนสถานการณ์การเล่นของเด็ก และ วางเป้าหมายเพื่อปลดล็อกปัญหาดังกล่าว

ศ.เกียรติคุณ พญ.สยามพร ศิริวานิน ประธานคณะทำงาน เน้นย้ำถึง วัตถุประสงค์ที่ต้องการดำเนินการให้เด็กสามารถเข้าถึงพื้นที่เล่นได้อย่าง ทั่วถึงและปลอดภัย ควบคู่ไปกับการสร้างเสริมสุขภาพ และความยั่งยืน

“สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา อารมณ์ สังคม และมีวินัย มีการคิดวิเคราะห์ เกิดความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และปรับตัว” ศ.เกียรติคุณ พญ.สยามพร ให้ภาพความสำเร็จ

นพ.ประเสริฐ บุญเกิด ที่ปรึกษางานพัฒนาสมองเพื่อการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กล่าวว่า การเล่น มีความสำคัญ เพราะเป็นตัวชี้วัดถึงความต้องการของเด็กในการเติบโต สำหรับอนาคต การเล่นได้ประโยชน์หมดทุกด้าน ทั้งความคิด อารมณ์ ร่างกาย แต่คุณภาพของสนามเด็กเล่นก็ต้องมีคุณภาพด้วยเช่นกัน

น.ส.ชญาพร สุขสิริวรรณ ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและ ป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ระบุว่า ที่ผ่านมาเคยมีการดำเนินการสร้างพื้นที่เล่นสร้างเสริมสุขภาวะ

“ สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา อารมณ์ สังคม และ มีวินัย มีการคิดวิเคราะห์ เกิดความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และปรับตัว ”

ต้นแบบไปแล้วกว่า ๔๐๐ แห่ง แต่ภาพรวมพบว่า ยังมีความขาดแคลนพื้นที่ และการจัดการที่เหมาะสม รวมถึงขาดความรู้ในการออกแบบพื้นที่เล่นให้ เหมาะสมกับวัย ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งทำให้การเล่นของเด็กก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

ที่สุดแล้ว ที่ประชุมเห็นพ้องในการสนับสนุนการทำงานประเด็นการ พัฒนาพื้นที่เล่นฯ พร้อมทั้งให้ปรับปรุงเอกสารในบางประเด็น ก่อนนำเข้าสู่ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการวิชาการต่อไป